COMPENDIU DE ACTIVITĂȚI PE TEMATICA INCLUZIUNII ȘI NEDISCRIMINĂRII

Profesor consilier școlar Belbe Ionela

CJRAE Bihor

Principiile de egalitate și incluziune fac parte din valorile fundamentale ale Uniunii Europene. În același timp, societățile sunt tot mai diverse din multe puncte de vedere. Acest lucru duce la o nevoie mai mare de a învăța să navigăm în diversitate și de a crea societăți bazate pe coeziune, favorabile incluziunii, prin activități educaționale informale, formale și nonformale

Lucrarea de față își propune să ofere un portofoliu de activități utile în activitatea cadrelor didactice fie ca acestea lucrează cu elevi cu CES, cu elevi în situații dezavantajate sau pur și simplu doresc să realizeze o integrare nediscriminatorie a tuturor elevilor unici și diferiți prin personalitatea lor.

Perioada școlară mică (6 – 12 ani), de la intrarea copilului în școală și până la terminarea ciclului elementar, este apreciată de psihologi ca fiind etapa finală a copilăriei. Problemele acestei etape sunt legate de adaptarea școlară și de învățare, care devine tipul fundamental de activitate a copilului. Aceasta înseamnă că activitatea școlară va solicita intens intelectul, având loc un proces gradat de achiziții de cunoștințe și abilități. Conform teoriei dezvoltării, copilul este în etapa în care se compară cu ceilalți, chiar dacă nu este comparat de adulți cu alți copii.

Cum îi putem ajuta pe copii să se integreze ?

- Empatizați cu el și nu vă grăbiți să rezolvați problema în locul lui. Chiar dacă uneori simțim că știm care este alegerea cea mai bună, este important să-i oferim copilului timp și spațiu pentru a conștientiza singur lucrurile și să nu îl încurajăm să se simtă sau să devină victimă.
- Realizați împreună o listă de argumente “pro și contra școală” și aflați de la el care este motivul care îi îngreunează integrarea.
- Vorbiți despre prietenie, valori, despre cât de important este să ne facem prieteni și să creștem frumos împreună.
- Învățați-l modalități de comportament cu urmări pozitive: să folosească simțul umorului, să ignore afirmațiile răutăcioase, să rezolve un conflict (dacă este cazul).
- Învățați-l să își recunoască emoțiile să învețe să le manifeste în mod sănătos atunci când interacționează cu ceilalți și cum să acționeze pentru a le face față.
- Atribuiți-i diverse roluri și responsabilități în cadrul familiei. Astfel, copilul va avea mai multă încredere în sine și va simți că are un rol important în cadrul familiei și ulterior în cadrul școlii.

Exemple de activități concrete ce pot fi realizate in clasă

Activitatea 1- Toleranță în diversitate

Utilitate:

 modalități de manifestare a demnității și respectului

Obiective:

- Aprecierea importanței respectului față de sine și cei din jur, demnității, onestității, bunelor maniere;
- Particularitățile valorii diversității într-un grup social;
- Valoarea diversității într-un grup social;
- Diferențe între asemănările și deosebirile persoanelor din grupul/clasă de elevi;
- Valorificarea fiecărei persoane din grupul/clasa de elevi.

Pregătirea:
În clasa noastră toți copiii sunt egali dar diferiți. Diferiți la mâini, picioare cap, preferințe culinare, preferințe artistice, familii, etc. Egali prin faptul că sunt elevi ai aceleași clase, cu drepturi și responsabilități. Dar diferențele ne fac să lucrăm în grup la proiect, să venim cu soluții la diverse probleme, unde fiecare prin diferența sa aduce aportul spre stabilirea unei soluții rezolutive. De aceea, fiecare dintre voi, cu toate că este diferit, trebuie să accepte, înțeleagă și să respecte diferența colegului, semenului în clasa în care convieţuiesc: a trăi împreună, în acelaşi loc cu cineva, iar cu alte cuvinte să dispună de abilități de acceptare unii pe alții: îndemânare, iscusinţă, pricepere, dibăcie.
Instrucțiuni
Elevii vor completa fișa 1 și apoi vor forma perechi de lucru și vor compara răspunsurile.
Elevii sunt îndrumați să observe asemănările și deosebirile între ei.
Evaluare
- Cum s-a simțit fiecare persoană în timpul acestei activități?
- Să explice prin ce ființele umane sunt unice și diferite;
- Să identifice soluții pentru ca toți semenii să se simtă valoroși;

Bibliografie:
Dezvoltarea personală : disciplina şcolară în clasele primare : supliment la suporturile de curs: Didactica dezvoltării personale ; Consiliere educaţională ; Consiliere şcolară : Ghid metodologic / Liliana Saranciuc-Gordea ; Ministerul Educaţiei şi Cercetării al Republicii Moldova, Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chişinău. – Chişinău : S. n., 2021 (C.E.-P. UPS "Ion Creangă"). – 233 p

Fișa de lucru 1 *Asemănări și deosebiri*	**Asemănări**	**Deosebiri**
Categoria		
Membru/membră al/a colectivului clasei	Trei asemănări între mine și membrii colectivului clasei: 1. 2. 3.	Trei deosebiri între mine și membrii colectivului clasei: 1. 2. 3.
Prieteni	Trei asemănări între mine și membrii colectivului clasei: 1. 2. 3.	Trei deosebiri între mine și membrii colectivului clasei: 1. 2. 3.

Copil de altă etnie	Trei asemănări între mine și membrii colectivului clasei: 1. 2. 3.	Trei deosebiri între mine și membrii colectivului clasei: 1. 2. 3.
Copil cu dizabilități	Trei asemănări între mine și membrii colectivului clasei: 1. 2. 3.	Trei deosebiri între mine și membrii colectivului clasei: 1. 2. 3.

Activitatea 2- *De pe altă planetă*

Tematici acoperite, utilitate - discriminare ; Valori promovate: toleranță, încredere, empatie
Materiale necesare - buline roșii și albastre sau bastonașe
Obiectivele jocului (din perspectiva cunoștințelor, abilităților și atitudinilor)
Implicându-se în joc, participanții vor fi capabili:

- ❖ să identifice și analizeze diferite stereotipuri;
- ❖ să manifeste toleranță față de semeni;

Descrierea jocului (instrucțiunile jocului):
Împărțiți grupul în trei grupuri mai mici (maxim 8-12 membri). Spuneți membrilor fiecărui grup că de-abia au sosit de pe altă planetă.
Fiecare grup trebuie să găsească un nume pentru planeta lor și să decidă asupra condițiilor de viață de acolo: vremea, condiții demografice, geografie, școli, etc.
Scoateți un grup afară din încăpere și așezați celelalte două grupuri în colțuri opuse ale încăperii. Puneți pe ecusoanele cu numele membrilor câte un punct: roșu pentru o echipă și albastru pentru cealaltă echipă. Explicați-le că ei sunt de pe planetele punctelor și că se cunosc între ei. Sarcina lor este de a discuta cu cei de pe cealaltă planetă (grupul care nu se află în încăpere) pentru a vedea dacă nu e periculos să viziteze sau să se mute pe planeta acestora.
Spuneţi grupului de afară (cel fără puncte) că se tem de persoane de pe altă planetă și că nu pot comunica cu nimeni decât dacă au permisiunea dumneavoastră. Vor primi această permisiune când vor auzi bătaia dumneavoastră din palme, moment în care au voie să vorbească doar cu cei cu puncte roșii și să îi refuze pe cei cu puncte albastre.
Aduceți grupurile în aceeași încăpere și începeţi jocul. Bateți de 2-3 ori din palme atunci când doriți.
Întrebări de reflecție și evaluare:
Cum s-au simţit ignorându-i pe cei cu puncte albastre?
Cum a fost să te simți ignorat?
Se întâmplă lucrul acesta şi în viaţa reală?
Când vă este frică să interacționați cu anumiți oameni?
De ce credeți că oamenii îşi construiesc stereotipuri despre ceilalți?
Webografie:

https://www.didactic.ro/materiale-didactice/joc-de-comunicare-de-pe-alta-planeta

Activitatea 3- *Nu aș putea supraviețui*
Abilitatea de viață vizată: comunicare și interrelaționare, diversitate și interculturalitate.
Obiectiv:
- identificarea nevoilor de bază;
- conștientizarea nevoilor de bază ale fiecăruia.
Grup țintă: elevi gimnaziu și liceu
Resurse necesare: foaia „*Nu pot supraviețui*!"
Desfășurarea activității:
1. Jucați jocul „*Nu aș putea trăi fără*". Elevii stau într-un cerc (BANCĂ) și un elev spune. El / ea spune: "Numele meu este Maria și nu aș putea trăi fără ... (apă, mamă, prieteni, pahare, mâncare ...)."
2. După aceea, toți elevii se ridică în picioare și elevul care a fost primul alege un alt elev. Elevul numit spune: „Numele meu este Marko și nu puteam trăi fără… "Jocul continuă până când fiecare elev a avut rândul său.
3. Spuneți-le că veți pune o întrebare unuia dintre copii. După răspunsul la întrebare, elevul va alege un alt elev care va primi o întrebare. Întrebările pe care le veți pune ar trebui să se refere la elevii care, din diferite motive, sunt cu risc de a fi exclus din societate (posibile întrebări pot fi găsite în fișa de activitate).
4. Dați elevilor sarcina asemănătoare la câte 5 elevi. Fiecare trebuie să-și imagineze că este în unul dintre următoarele grupuri și fac o listă și un afiș cu toate lucrurile fără de care ei nu ar putea trăi:
• elevii din clasa lor
• elevii înzestrați
• elevi cu dificultăți de învățare
• elevi din alte regiuni sau țări (au venit din străinătate)
• elevi din familii defavorizate economic.
5. La final, fiecare grup își prezintă posterul. Încurajați elevii să observe similitudinile și diferențele dintre elevi. Conduceți conversația astfel încât elevii să realizeze că avem cu toții aceleași nevoi, dar că unii elevi au nevoie de atenția noastră suplimentară pentru ca nevoile lor să fie îndeplinite cu succes.
6. Foaia *NU POT SUPRAVIEȚUI*!
Întrebări posibile:
• Lliza este surdă și nu ar putea supraviețui fără ...?
• Băiatul care s-a mutat din Asia nu ar putea supraviețui fără ...?
• Andrei se află într-un scaun cu rotile și nu a putut supraviețui fără ...?
• Ana este un violonist excelent și nu ar putea supraviețui fără ...?
• George nu este în stare să învețe cititul și nu putea supraviețui fără ...?
• În clasă nimeni nu vrea să stea lângă Tamara. Nu ar putea supraviețui fără ...?
• Cristian nu este în stare să învețe să scrie și nu ar putea supraviețui fără ...?
• Eva este constant bătută de tatăl ei. Nu ar putea supraviețui fără ...?
• Petru are o vedere foarte slabă și nu ar putea supraviețui fără ...?
• Maria este excelentă în pictură și nu ar putea supraviețui fără ...?
• Alex este nebun după avioane și nu ar putea supraviețui fără ...?
• O fată a cărei casă a fost distrusă într-un potop nu ar putea supraviețui fără ...?

• Ella nu poate vorbi și nu ar putea supraviețui fără ...?
• Cosmin vorbește patru limbi străine și nu ar putea supraviețui fără ...?
.....

Webografie:

Împreună pentru dezvoltarea abilităților de viață. Program destinat elevilor de gimnaziu și liceu. CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ ALBA activitate în cadrul proiectului „Together for life skills through green and inclusive education!" 2018-EY-PMIP-R2-0002

Bineînțeles că lista activităților care au ca scop integrarea nediscriminatorie a copiilor în clasa este nelimitată. Este necesară o înțelegere aprofundată a diversității umane astfel încât să se poată evita catalogarea, stereotipurile și alte fenomene care pot duce la scăderea stimei de sine sau și mai grav la tulburări emoționale în rândul elevilor.